

ЕРАТРИДЪР

СКОТ ТЪРОУ

Преди 20 години любовницата ми беше убита.
А сега съм обвинен в убийството на съпругата си.

НЕВИНЕН

СКОТ ТЪРОУ

НЕВИНЕН

СКОТ
ТЪРОУ

НЕВИНЕН

INNOCENT by Scott Turow. © 2010 by
Scott Turow. By arrangement with the
Author. All rights reserved.

© Марин Загорчев, превод
© Димитър Стоянов – Димò,
худ. оформление на корицата
Издателство *EPA*, София, 2010
ISBN: 978-954-389-098-9

Книгите на *EPA* търсете на
www.erabooks.net

EPA

Пролог

Нат, 30 септември 2008 г.

Един мъж седи на едно легло. Това е баща ми.

Под завивките има женски труп. Това беше майка ми.

Това не е началото на историята. Нито краят ѝ. Но това е моментът, в който винаги ги виждам.

Според онова, което ще ми разкаже татко, през последните двайсет и три часа почти постоянно той е бил в стаята. Вчера се събудил в шест и половина, както обикновено в делничен ден, и щом погледнал майка ми, още докато обувал чехлите си, видял мъртвешката промяна. Разтърсил я, докоснал устните ѝ. Натиснал с дланта си няколко пъти гърдите ѝ, но кожата ѝ била студена като глина. Крайниците ѝ били отпуснати като на кукла.

Седнал на един стол срещу нея. Не плакал. Мислел. Не знае колко време е седял така, но слънцето вече било изминало целия си път през стаята, когато най-сетне станал и започнал да подрежда вманиачено.

Сложил на полицата трите или четири книги, които тя постоянно четеше. Закачил в гардероба дрехите, които тя имаше навик да натрупва на тоалетката си, после се върнал при леглото, завил я добре, оправил завивките и събрал отпуснатите ѝ ръце върху одеялото. Изхвърлил две увехнали цветя от вазата на нощното ѝ шкафче и подредил вестниците и списанията върху бюрото ѝ.

Не се обади на никого, дори на „Бърза помощ“, защото знаел, че е мъртва, само изпратил имейл на секретарката си да предупреди, че няма да отиде на работа. Не вдигал телефона, макар че звънял няколко пъти. Минало почти цяло денонощие, докато му хрумнало, че трябва да ми се обади.

– Но как може да е мъртва? – ще попитам. – Онзи ден, когато се видяхме, беше добре. – След едно смразяващо хрумване ще добавя: – Нали не се е самоубила.

– Не – ще отговори той. – Не беше в такова настроение. От сърцето ще да е. Трябва да е от сърцето. От кръвното налягане. Дядо ти умря така.

– Ще се обадиш ли в полицията?

– Полицията? – ще попита след известно време. – Защо полицията?

– Бога ми, татко! Ти си съдия. Не се ли прави така, когато някой почине внезапно?

Изведнъж ще осъзная, че плача. Не съм забелязал кога съм започнал.

– Щях да се обадя в погребалното бюро – ще ми каже той, – но си помислих, че може би ще искаш да я видиш преди това.

– По дяволите, да. Искам да я видя.

Както обикновено се случва, от погребалното ще ни кажат да се обадим на домашния лекар, а той на свой ред ще се свърже с патолога, който ще повика полицията. Така ще започне дълга сутрин, преминаваща в още по-дълъг следобед. Съдебният лекар ще дойде след цели шест часа. Ще остане насаме с тялото на мама само една минута, преди да поиска от татко разрешение да види списъка с лекарствата, които е вземала. След един час, минавайки покрай банята на родителите ми, ще видя ченге, застанало с бележник в ръка пред домашната аптечка.

– Боже мили – ще измърмори той.

– Биполярно разстройство – ще обясня, когато най-сетне ме забележи. – Взимаше много хапчета.

След няколко минути той просто ще изсипе в една торба всички шишенца от шкафчето.

Междувременно час по час ще пристига по някой полицаи и ще пита баща ми какво се е случило. Той ще разказва на всеки едно и също.

– За какво сте мислили толкова дълго? – ще попита едно от ченгетата.

Когато татко се ядоса, сините му очи стават ледени. Сигурно го е научил от своя баща – човек, когото е мразил до дъното на душата си.

– Полицаи, женен ли сте?

– Да, господин съдия.

– Тогава разбирате за какво съм си мислил. За живота. За семейството. За нея.

Полицайте ще го накарат да разкаже историята си още три-четири пъти – как е седял в стаята и защо. Отговорът му винаги ще е един и същи. Ще отговаря на всеки въпрос с присъщото си спокойствие, като непоклатим защитник на закона, за когото животът е едно безбрежно море.

Ще опише как е преместил всеки предмет.

Ще разкаже как е прекарал всеки час.

Но няма да каже за момичето.

ПЪРВА ЧАСТ

1.

*Ръсти, 19 март 2007 г., осемнайсет
месеца по-рано*

Седнал зад ореховата катедра, издигната на четири метра над адвокатския подиум, удрям с чукчето и обявявам изслушването на последното дело за сутринта:

– „Народът срещу Джон Харнасън“. По петнайсет минути за всяка от страните.

Величествената зала в апелативния съд, с червено-кафяви колони, крепящи тавана, декориран с позлатени орнаменти в стил рококо, е почти празна. Единствените наблюдатели са съдебният репортер на „Трибюн“ Моли Синг и няколко млади прокурори, привлечени от трудния казус и рядката поява на шефа им Томи Молто в съдебна зала като обвинител от името на държавата. Опитен стар воин, Молто чака своя ред зад една полирана орехова маса пред съдийското място. От другата страна подсъдимият Джон Харнасън, обвинен, че е отровил своя съквартирант и любовник, очаква да чуе как други решават съдбата му. Адвокатът му Мел Туули излиза на подиума. До отерещната стена стоят и слушат няколко стажанти от съда, сред тях – Ана Востик, старшата ми стажантка, която в петък напуска. По мое кимване Ана ще включва

лампичките на адвокатския подиум – червена, жълта и зелена, имащи същата функция, както при светофара.

– На вниманието на уважаемия съд – започва Мел, използвайки този старомоден поздрав на адвокатите към апелативните съдии.

Въпреки килограмите си Мел упорито носи тесни костюми на фини райета, удобни колкото найлоново черво на кренвириш – направо свят да ти се завие – и една и съща проскубана перука, с която изглежда, сякаш е одрал пудел. Усмивва се, сякаш той, аз и другите двама съдии, с които разглеждаме молбата за обжалване, Марвина Хамлин и Джордж Мейсън, сме най-добри приятели. Никога не съм обичал Мел, истински питон в това гнездо на змии, което нарича себе си адвокатска колегия.

– Първо, ако позволите – продължава Мел, – бих искал да пожелаая на главен съдия Сабич честит рожден ден.

Днес ставам на шейсет, което може да бъде само повод за съжаление. Мел сигурно е научил новината от ключкарската колонка на втора страница в днешния „Трибюн“, ежедневен източник на интриги и слухове. Колонката обикновено завършва с честитки за различни известни личности и местни знаменитости и тази сутрин аз съм един от тях: **„Ръсти Сабич, председател на Щатския апелативен съд на Трети апелативен окръг и кандидат за Щатския върховен съд, на 60 години.“** При вида на тези думи сякаш получих куршум в главата.

– Надявах се никога да не забележи, господин Туули.

Всички в залата се засмиват. По някаква причина, когато си съдия, и най-тъпата ти шега се посреща като гениално умотворение. Подканвам Туули да продължава.

Работата на апелативния съд, казано накратко, е да се грижи всеки обжалващ да получи справедлив процес във върховния съд. Нашата дейност олицетворява правосъдието в американски стил, разделено по равно между богатите, които обикновено обжалват скъпи граждански дела, и бедните, които най-често се опитват да се отърват от продължителен престой в затвора. Тъй като щатският

върховен съд, закъдето съм се запътил, много рядко си дава труда да провери нещо, в девет от десет случая апелативният съд има последната дума.

Казусът днес е ясен: дали прокуратурата е представила достатъчно доказателства, за да обоснове осъдителната присъда на съдебните заседатели срещу Харнасън? Апелативният съд рядко отменя решения на това основание; правилото е, че присъдата на съдебните заседатели остава, освен ако крещящо не се разминава със здравия разум. Този случай обаче е доста ясен. Рикардо Милан, съквартирант и бизнес партньор на Харнасън в една туристическа фирма, умрял на трийсет и девет години от тайнствено прогресираща болест, която съдебният лекар определил като недиагностицирана чревна инфекция или паразитно заболяване. С това проблемът щял да приключи, ако не била упоритостта на Рикардовата майка, която няколко пъти идвала чак от Пуерто Рико. Дала всичките си спестявания, за да наеме частен детектив и токсиколог, които убедили полицията да ексхумира трупа. Изследването на косми показало смъртоносни количества арсеник.

Страхливците използват отрова. Не нож, не пистолет. Няма го Ницшевият момент, когато заставащ лице в лице с жертвата и чувстваш първичната възбуда от това, че налагаш волята си. Това е убийство повече за измамници, отколкото за насилници. Напълно е възможно съдебните заседатели да са осъдили Харнасън единствено заради външния му вид. Изглежда ми смъртно познат, но сигурно съм видял снимката му във вестника, защото няма как да не запомниш толкова странен тип. Носи крещящ оранжев костюм. Ноктите на ръката му, с която трескаво си записва нещо в един бележник, са толкова дълги, че са започнали да се завиват като на китайски император. Косата му е изпъстрена с рижи кичури. Всъщност по цялата му глава има твърде много рижи косми. С рунтави вежди и провиснали червеникави мустаци прилича на бобър. Такива чешити винаги са ме озадачавали. Дали търсят внимание, или просто мислят, че всички останали сме твърде скучни?

Ако се абстрахираме от външния му вид, доказателствата, че Харнасън е убил Рикардо, са съмнителни. Според сигнали на съседите Харнасън бил забелязан да размахва кухненски нож на улицата и да се кара на любовника си, че му изневерявал с по-млад мъж. Обвинението изтъкваше също факта, че обвиняемият подал жалба в съда, за да предотврати ексхумацията на покойника, като твърдял, че майката на Рики била побъркана и щяла да го натовари с разходите за второ погребение. Може би единственото сериозно доказателство са намерените от криминалистите микроследи от отрова за мравки с арсенов оксид в бараката зад къщата, която Харнасън получил в наследство от майка си. Продуктът не се произвежда поне от десет години, което дава основание на защитата да твърди, че микроскопичните частици са останали от времето на майката, а истинският извършител вероятно е купил по-ефикасна за целите му форма на арсеновия оксид по Интернет. Въпреки че арсеникът е класическо средство за убийство, в наши дни смъртните случаи от отравяне с него са рядкост, затова не се изследва в рутинните тестове при аутопсия. Ето как съдебният лекар го е пропуснал като вероятна причина за смъртта.

В крайна сметка доказателствата са толкова равномерно разпределени, че като главен съдия по делото реших да пусна Харнасън под гаранция, докато чака гледането на обжалването си. Това не се случва често, след като някой вече е признат за виновен, но ми се стори несправедливо човекът да лежи в затвора при толкова неясен казус, преди да се произнесем окончателно.

Именно това мое разпореждане е причината за днешната поява на Томи Молто. Молто има богат опит в апелативното право, но като главен прокурор напоследък рядко му се случва да участва в дела. Заел се е с този случай, защото явно прокуратурата вижда в гаранцията на Харнасън знак, че присъдата може да бъде отменена. Присъствието на Молто има за цел да подчертае, че обвинението твърдо стои зад доказателствата си. Щом така

иска, нямам нищо против. Когато Томи излиза на подиума, започвам да го разпитвам:

– Господин Молто, поправете ме, ако греша, но като чета материалите по делото, не виждам никакво доказателство господин Харнасън да е знаел, че арсеникът не се изследва в рутинните токсикологични тестове и така смъртта на господин Милан може да се представи като настъпила по естествени причини. Резултатите от аутопсията не се разгласяват, нали?

– Наистина, ваша чест, не се публикуват в пресата, макар че не са и държавна тайна.

– Тайна или не, няма доказателства, че Харнасън е знаел за това, нали?

– Точно така, господин съдия – отговаря той.

Една от силните страни на Томи е неизменната му учтивост и прямота, макар че сега не успява да скрие съвсем неодобрението си в отговор на моя разпит. Двамата имаме сложни отношения. Преди двайсет и една години Молто беше младши обвинител в едно дело, което разделя живота ми ясно като непрекъсната линия по средата на шосе, когато ме съдиха и оправдаха за убийството на друг прокурор.

– Освен това, господин Молто, дори нямате доказателства как господин Харнасън е отровил господин Милан, нали? Няколко от техните приятели са свидетелствали, че всъщност господин Милан е готвил в къщата.

– Да, но господин Харнасън обикновено е наливал напитките.

– Да, но според химика, призован от защитата, арсеникът е твърде горчив, за да остане незабелязан дори в мартини или чаша вино. Обвинението не е оспорило този факт, нали?

– Така е, ваша чест. Но тези мъже са се хранили заедно през повечето време. Това дава на Харнасън достатъчно възможности да извърши престъплението, за което са го осъдили съдебните заседатели.

Напоследък в съда хората обсъждат колко променен изглежда Томи, след като се ожени (за първи път на така-

ва напреднала възраст) и получи дълго жадувания си пост. Тази благосклонност на съдбата обаче не компенсира особено физическия му недъг. Лицето му изглежда похабено от години, състарено. Малкото останала му коса е съвсем бяла, а под очите има торбички като пакетчета чай. Все пак не може да се отрече, че е променен. Свалил е килограми и вече си купува костюми, които не му стоят, сякаш е спал с тях. Често лицето му издава вътрешно спокойствие. Понякога дори е весел. Но не сега. Не и в мое присъствие. Дори след толкова години той ме смята за заклет враг, а съдейки по изражението му, докато се връща на мястото си, приема днешните ми съмнения като още едно доказателство за това.

След края на изслушването с двамата ми колеги се оттегляме в един кабинет зад съдебната зала, за да обсъдим сутрешните дела, да решим какво ще отсъдим по всяко от тях и кой от тримата кое официално становище ще напише. Помещението е обзаведено елегантно, като в луксозен клуб, та дори до кристалния полилей. Около голямата маса чипъндейл има достатъчно кожени кресла с високи облегалки за всичките осемнайсет съдии в съда при редките случаи, когато заседаваме заедно – ан блок, както се казва – за решаването на някой сложен казус.

– Потвърждаване – казва Марвина Хамлин, когато стигаме до случая „Харнасън“, сякаш няма смисъл да обсъждаме.

Марвина е борбена чернокожа с всички основания да бъде такава. Израснала е в гето, родила е сина си, когато била на шестнайсет, и въпреки това завършила образованието си, започнала работа като стажантка в адвокатска кантора и е станала дипломиран юрист – при това добър. Водила е защитата на два случая пред мен, когато гледах наказателни дела навремето. От друга страна, след като съм работил с нея вече цяло десетилетие, знам, че няма да промени мнението си. Последният чужд съвет, в който се е вслушала, е, когато навремето майка ѝ я е посъветвала да се оправя сама в живота.

– Кой друг може да го е извършил? – аргументира се тя.
– Секретарката ли ти носи кафето сутрин, Марвина?
– питам я аз.
– Сама си го взимам.
– Знаеш какво имам предвид. Какво е доказателството, че извършителят не е друг?
– Прокуратурата не е длъжна да провери всичко. Ние също не сме.

Права е, но амбициран от тази размяна на реплики, аз заявявам, че съм за отмяна на присъдата. Двамата се обръщаме към Джордж Мейсън, чието решение ще наклони везните. Изключително възпитан, родом от Вирджиния, той е запазил следи от мекия си роден акцент и има буйна бяла коса, с каквато човек обикновено си представя един съдия. Джордж е най-добрият ми приятел в съда и ще заеме мястото ми на председател, ако, както се очаква, спечеля първичните избори през февруари и после общите през ноември и се преместя в щатския върховен съд.

– Мисля, че е на границата, но съм за потвърждаване на присъдата.

– Джордж! – възмуствам се аз.

С него сме се хващали за гушите още при първата му поява преди трийсет години като новоизлюпен служебен защитник в съдебната зала, където аз бях водещ обвинител. Първите стъпки в кариерата винаги са важни и като съдия Джордж по-често от мен застава на страната на защитата. Не и сега.

– Признавам, че щях да гласувам против, ако тепърва го съдеха – добавя той, – но това е обжалване и не се наемам да подменям преценката на съдебните заседатели.

Тази малка закачка е отправена към мен. Никога не бих го признал открито, но имам чувството, че появата на Молто и значението, което прокуратурата отдава на този случай, са наклонили съвсем малко везните за решението на двамата ми колеги. Е, важното е, че загубих. Това също е част от професията, да приемаш несъвършенст-

вата на закона. Помолвам Марвина да напише становище. Все още малко разгорещена, тя излиза и с Джордж оставаме сами.

– Сложен казус – отбелязва той.

Основно правило е, че както добрите съпрузи, които забравят кавгите си, преди да си легнат, съдите оставят противоречията си в заседателната зала. Свивам рамене, но той вижда, че още не съм се примирил.

– Защо не напишеш особено мнение? – предлага той.

– Обещавам, че отново ще обмисля нещата, след като видя всичко на хартия.

Рядко пиша особено мнение, защото една от основните ми отговорности е да осигуря единодушие на съда, но решавам да послушам съвета му и тръгвам към кабинета си, за да натоваря помощниците си с тази задача. Като председател на апелативния съд работните ми помещения заемат площ колкото малка къща. От голямото преддверие, където седят главният ми секретар и съдебните писари, се влиза в два по-малки кабинета за стажантите. От другата страна е моят кабинет, десет на десет метра и етаж и половина висок, с ламперия от лакирано дъбово дърво, която му придава мрачната атмосфера на стар замък.

Когато отворя вратата на голямото помещение, зарварвам четирийсетина души, които в един глас изкрещават:

– Изненадааа!

Наистина съм изненадан, но по-скоро неприятно. Преструвам се на трогнат и започвам да обикалям стаята, здрависвайки се с хора, чиито поздравления предвид на дългогодишното им присъствие в живота ми и сегашното ми настроение са ми приятни колкото възпоменания върху надгробни плочи.

Тук са синът ми Нат, двайсет и осем годишен, твърде хилав, но невероятно красив с буйната си черна коса; Барбара, с която сме женени от трийсет и шест години; и петнайсет от останалите седемнайсет апелативни съдии. Джордж Мейсън също е сред тях, прегръща ме – един

жест от миналото, когато все още не бяхме толкова близки – и ми подарява кутия от името на колегите ми.

Тук са и някои висши служители от администрацията на съда и няколко приятели, които още са практикуващи юристи. Бившият ми адвокат Санди Стърн, закръглен и як, но страдащ от хронична кашлица, със своята дъщеря и партньорка Марта, а също човекът, който преди повече от двацет и пет години беше мой подчинен, бившият прокурор Реймънд Хорган. В рамките на година Рей се превърна от мой приятел във враг и после отново в приятел, като свидетелства срещу мен на делото, а след оправдаването ми за действията процеса по назначаването ми за главен прокурор. Като организатор на кампанията ми за избиране във върховния съд Реймънд отново играе важна роля в живота ми. Той чертае стратегията и събира пари от големите фирми, а оперативните подробности е оставил на две истински вълчици, на трийсет и една и на трийсет и три, които са отдадени на работата си с настървението на наемни убийци.

Повечето от гостите са или са били адвокати по наказателни дела, лъчезарни хора. Атмосферата е сърдечна и весела. Нат учи право и ще се дипломира през юни. След като получи лиценз да практикува, ще отиде на стаж в щатския върховен съд, където и аз съм бил стажант. Нат винаги е бил свит и двамата с Барбара по навик от време на време се навъртаме около него, сякаш да го предпазим от нещо. Моите двама стажанти, които вършат работа, подобна на тази, която той ще има, а именно да ми помагат в писането на становища и правенето на справки, днес са си избрали по-скромна роля – като келнери. Тъй като Барбара винаги се чувства неловко във външния свят, особено на големи събирания, Ана Востик, старшата ми стажантка, се проявява като домакиня – раздава пластмасови чашки с шампанско, които гостите след няколко минути вдигат и запяват: „Честит рожден ден“. Всички реват ентусиазирано, когато се оказва, че белите ми дробове са все още достатъчно силни, за да изгася на един дъх цяла гора от свещи върху тортата от моркови, приготвена от Ана.

В поканата е казано без подаръци, но Джордж е намерил отнякъде картичка, на която пише: „Поздравления, човече, вече си на шейсет и знаеш какво означава това.“ Отвътре е написано: „Време е да свалиш бойната униформа!“, а Джордж е добавил собственоръчно: „Сега знаеш защо съдиите носят тоги.“ Връчва ми кутия, в която има черна съдийска тога със златни еполети. Този кич предизвиква смях, когато навличам дрехата.

След десетина минути компанията започва да се разотива.

– Новини – прошепва Рей Хорган с глас, едва доловим дори за горски елф.

На червендалестото му лице се изписва хитра усмивка, но темата за изборната ми кампания е забранена на територията на официално държавно учреждение, а като председател на съда аз съм длъжен да давам и личен пример. Съгласявам се да се отбия в кабинета му след половин час.

След като всички други си тръгват, с Нат, Барбара и членовете на екипа ми събираме пластмасовите чинии и чаши. Благодаря им на всички.

– Ана беше страхотна – отбелязва Барбара. После, в един от онези изблици на искреност, които шантавата ми жена никога няма да разбере, че не са уместни, добавя: – Идеята за партито беше изцяло нейна.

Барбара обожава стажантката ми и съжالياва, че е малко старичка за Нат, който наскоро се раздели с дългогодишната си приятелка. Аз също похвалявам кулинарните умения на Ана, чиито сладкиши са знаменити в целия апелативен съд. Окуражена от присъствието на семейството ми, при което жестът ѝ може да мине като невинен, тя се приближава и ме прегръща. Аз я потупвам приятелски.

– Честит рожден ден, господин съдия – казва тя. – Страхотен сте!

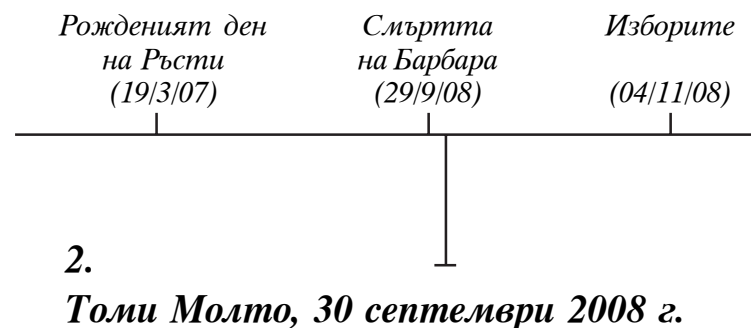
След тези думи изчезва, докато аз се опитвам да се опомня от изненадващото усещане при близостта на тялото ѝ и да запазя спокойно изражение.

Със сина ми и съпругата ми обсъждаме плановете за вечерта. Барбара, както може да се очаква, предпочита да вечеряме вкъщи, а не на ресторант. След това си тръгват. Миризмите на торта и шампанско остават тъжно да витаят в тихата стая. След шейсет години аз пак съм сам със себе си.

Никога не съм бил, както казват за някого, безгрижен човек. Знам, че съм имал доста късмет в живота. Обичам сина си. Обичам работата си. Изкачих се до висините на общественото уважение, след това пропаднах в ямата на позора и скандала. Имам брак, който преживя сътресение, невъобразимо за повечето хора, но сега нещата вървят горе-долу спокойно, макар и не съвсем гладко. Аз обаче съм израснал в семейство на свита, безхарактерна майка и баща, който не се срамуваше да се показва като абсолютен негодник. Не съм имал щастливо детство и затова изглежда съвсем естествено, че и на старини не изпитвам удовлетворение от живота.

Дори за човек, чието настроение обикновено варира между мрачно и песимистично, днес не ми е леко. Краят се приближава с всеки изминал ден, но всички усещаме предупредителни сигнали. Четирийсетте се стовариха върху главата ми като един тон тухли – настъпването на средната възраст. Сега, на шейсет, много ясно съзнавам, че завесата вече се вдига за последното действие. Няма как да не забележиш симптомите: хапчета против висок холестерол, хапчета за простата. И четири обезболяващи след хранене всяка вечер, защото, след като съм седял цял ден, поради естеството на работата ми кръстът започва да ме стяга.

Мисълта за упадъка ме кара да се страхувам за бъдещето и особено за кампанията ми за върховния съд. След дванайсет месеца, когато положи клетва, ще съм достигнал на върха, до който може да ме изведе амбицията. Знам, че пак ще има едно натрапчиво вътрешно гласче, което ще нашепва: „Не е достатъчно. Още не.“ Толкова съм направил, толкова съм постигнал. Но дълбоко в душата си пак няма да намеря онова щастие, което вече шест десетилетия ми убягва.

Томасино Молто Трети, главен прокурор на окръг Киндъл, седеше зад бюрото си – голямо и масивно като кадилак от шейсетте, и се чудеше колко се е променил, когато главният му заместник Джим Бранд почука леко на вратата.

– Тежки мисли, а? – попита Бранд.

Томи се усмихна. Опита се да прикрие чувствата си, което за пряк човек като него изискваше голямо усилие. Въпросът колко много се е променил през последните две години се натрапваше в мислите му като капки от пробит покрив. Говореше се, че в него била настъпила драстична промяна, хората се шегуваха, че криел дух във вълшебна лампа. Вече във втория си мандат като главен прокурор, Томи се беше научил да разпознава ласкателствата. Питаше се колко може да се промени един човек. Дали наистина е станал друг? Или просто сега се проявява истинската му същност?

– Обади се едно ченге от Ниъринг – каза помощникът му, след като влезе. – Намерили са Барбара Са-

бич мъртва в леглото ѝ. Става дума за съпругата на главния съдия.

Томи обичаше Джим Бранд. Той беше добър юрист и предан служител, каквито рядко се срещаха в днешно време. Въпреки това Молто не искаше да признае, че има специален интерес към Ръсти Сабич. А че имаше, това беше очевидно. Двайсет години след като неуспешно бе водил обвинението срещу него за убийството на тяхна колежка, Молто още потръпваше, когато чуеше името на главния съдия, сякаш през тялото му преминаваше електрически ток. Той обаче не приемаше намеците, че изпитва неприязън срещу Сабич. Личната вражда бе признак на непочтен човек, който не може да приеме истината, особено горчивата истина. Томи не мразеше Ръсти Сабич. Всеки съдебен процес бе като бой с кучета, а Ръсти и неговото куче бяха победили.

– Е? – попита Томи. – Ще изпратим ли цветя от името на службата?

Бранд – висок и як, със снежнобяла колосана риза – се усмихна, показвайки два реда свършени зъби. Обаче Томи говореше искрено. Винаги се получаваше така – воден от вътрешната си логика, толкова ясна и непогрешима, той казваше нещо, което другите вземаха за сарказъм.

– Не. Има нещо странно – отговори Бранд. – Точно затова се обади лейтенантът. Не може да си обясни случилото се. Жената ритва камбаната, а съпругът дори не се обажда на 911. Сякаш някой му е дал правомощия на съдебен лекар.

Томи даде знак на заместника си за повече подробности. Според Бранд в продължение на близо дваайсет и четири часа съдията не бил уведомил никого, дори сина си. Вместо това подредил покойницата като погребален агент, сякаш поклонението пред тленните ѝ останки ще се извърши в самата спалня. Сабич обяснявал поведението си с шока и скръбта. Искал всичко да бъде идеално, преди да съобщи новината на когото и да било. Томи бе склонен да

го разбере. Преди дваайсет и два месеца, на петдесет и седем годишна възраст, след цял живот, в който несподелият копнеж му се беше струвал естествен като дишането, той се бе влюбил в Доминга Кортина, стеснителна, но красива съдебна администраторка. Любовта не беше нещо ново за Томи. През целия му живот на всеки две-три години някъде – в службата, в черквата, в блока му – се появяваше някоя жена, която предизвикваше у него възхищение и желание, преминаващи през него като влакова композиция. Както винаги интересът бе само от едната страна и това, че Доминга извърщаше очи винаги когато Томи се появяше наблизо, изглеждаше съвсем обяснимо, предвид факта, че тя бе едва на трийсет и една. Една от приятелките ѝ обаче беше забелязала страстните му погледи и му прошепна, че трябва да я покани да излязат. Девет седмици по-късно се ожениха. Единайсет месеца след това се роди Томазо. Ако Доминга умреше, цялата земя щеше да се свие като гаснеща звезда, цялата материя щеше да се събере в един атом. Томи мислеше, че за него нещата са фундаментално различни в едно отношение: той бе изпитал огромно щастие след дълго чакане и на възраст, когато повечето хора, които са черпили с пълни шепи от радостите на живота, вече са изгубили надежда, че ще получат още.

– След трийсет и пет години брак – измърмори Томи. – Боже Господи! Какви ли не странни неща правят хората. А този определено е странен чешит.

– Така се говори – съгласи се Бранд.

Джим не познаваше Сабич. За него главният съдия беше недосегаема личност. Бранд не си спомняше времето, когато Ръсти крачеше от коридорите на прокуратурата намръщен, сякаш се сърдеше на всички, но най-вече на себе си. Бранд беше на четирийсет и две. На четирийсет и две вече си възрастен човек. Достатъчно възрастен, за да се кандидатираш за президент или главен прокурор. Но това бе друго поколение. Онова, което за Томи бе животът, за заместника му беше история.

– Ченгето е надушило нещо – отбеляза Бранд.

Ченгетата винаги са подозрителни. Според тях дори в най-добрия човек се крие престъпник.

– Какво е станало според него? – попита Молто. – Има ли следи от насилие?

– Ще изчакат аутопсията, но няма следи от кръв или нещо такова. Няма синини.

– Е, и какво?

– Ами, не знам, шефе. Но двайсет и четири часа... Можеш да прикриеш доста неща за това време. Някое вещество в кръвта може да се разгради.

– Кое например?

– По дяволите, Том, това са само предположения. Но ченгетата смятат, че трябва да направим нещо. Затова идвам да те питам.

Всеки път, когато се сетеше за процеса срещу Сабич преди двайсет и две години, в Томи се надигаше буря от емоции. Заместник-главният прокурор Каролин Полхимъс, приятелка на Томи и една от онези жени, които събуждаха в него страстен копнеж, бе намерена удушена в апартамента си. В разгара на изборната борба за главен прокурор между титуляра Рей Хорган и дългогодишния приятел на Томи Нико дела Гуардия разследването на убийството беше напрегнато от самото начало. Рей натовари със случая Ръсти, главния си заместник, който на никого не беше споменал, че е имал с Каролин тайна връзка, която е приключила злополучно преди няколко месеца. Ръсти протакаше разследването и удобно пропусна да събере множество доказателства – разпечатки за телефонни разговори, анализи на пръстови отпечатьци – които сочеха право към него.

Вината на Сабич изглеждаше толкова очевидна, че повдигнаха обвинения срещу него веднага след избирането на Нико. В съдебната зала обаче усилията им се провалиха. Изчезнаха улики, а полицейският патолог, който бе открил кръв от групата на Ръсти в пробите от сперма, събрани от Каролин, беше забравил, че фалопиевите й тръби са били вързани, и не можа да обясни защо освен

това е използвала и обикновен спермициден препарат. Стърн разчовърка всяка дупка във фасадата на обвинението и обвини за всеки пропуск – липсващите доказателства, възможното замърсяване на пробите – Томи, че искал да натопи Сабич. Тази тактика проработи. Ръсти се измъкна, Нико бе отзован от избирателите, а Сабич стана главен прокурор.

През следващите години Томи се опитваше да прецени обективно дали може Ръсти да е бил невинен. Теоретично, да. Това бе и официалното му становище. „Нищо не се знае“ – това повтаряше всеки път, когато обсъждаше случая с някого. Съдията беше освободен. Точка. Томи не знаеше как е възникнала вселената, какво се е случило с Джими Хофа или защо „Траперите“ губеха година след година. Нямахше представа и кой е убил Каролин Полхимъс.

Сърцето му обаче не се вслушваше в гласа на логиката. Сякаш на него като с въглен в праисторическа пещера бе написано: „Сабич го направи.“ След една година разследване най-накрая се доказа, че Томи не е извършил нещата, в които го бяха обвинили в съдебната зала. Не че не беше допуснал и грешки. Бе издал поверителна информация на Нико по време на кампанията, но има ли безгрешен прокурор? Томи обаче не беше укрив доказателства, не беше подтикнал никого към лъжесвиделстване. Той бе невинен и понеже знаеше, че е невинен, логиката подказваше, че Сабич е виновен. Томи обаче пазеше истината само за себе си, не я споделяше дори с Доминга, която почти никога не го разпитваше за работата му.

– Не мога да се замесвам в случая – каза Молто на Бранд. – Имаме минало.

Бранд сви рамене. Беше едър мъж, бивш играч в отбора по американски футбол в университета. Това – преди двайсет години. Имаше голяма глава с малко останала коса. Сега бавно я поклати.

– Не можеш да се отказваш от разследване всеки път, когато някой се появи с второ провинение. Искаш ли да

прегледам архивите и да ти покажа колко дела си водил срещу обвиняеми, които вече са попадали в системата?

– Някой от тях да се е кандидатира за върховен съдия? Ръсти е голяма акула, Джими.

– Само казвам.

– Да видим резултатите от аутопсията. Но дотогава няма да правим нищо. Не искам любопитни ченгета да душат около задника на Ръсти. И не желая тази служба да се замесва по никакъв начин. Без заповеди за обиск и други подобни, освен ако не излезе нещо съществено. Кое то няма да стане. Можем да си мислим всичко за Ръсти Сабич. Но той е много умен човек. Кажете на ченгетата в Ниъринг да си играят другаде, докато получим доклада на съдебния лекар. Това е.

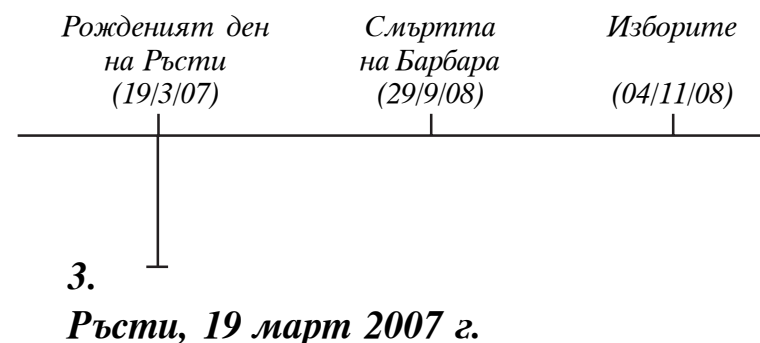
На Бранд този отговор не му хареса, личеше си. Но като бивш морски пехотинец беше научен да се подчинява. Тръгна си с неизказаната ругатня, която винаги се загатваше в думите му, когато изрече:

– Както решиш, шефе.

Когато остана сам, Томи се замисли за Барбара Сабич. На млади години беше секси маце, със ситни тъмни къдрици, тяло трепах и надменно изражение, сякаш никой мъж не можеше да я има. През последните две десетилетия Томи почти не я беше виждал. Тя нямаше отговорностите на съпруга си и вероятно умишлено отбягваше Молто. По време на процеса срещу мъжа ѝ преди толкова години всеки ден идваше в съдебната зала и изгаряше Томи със свиреп поглед всеки път, когато той я погледнеше. „Защо си толкова сигурна?“ – искаше му се да я попита. Сега бе отнесла отговора в гроба. Както от времето, когато беше хорист в черквата, Томи отправи молитва за мъртвите: „Приеми, всемогъщи Боже, душата на Барбара Сабич във вечната Ти прегръдка.“ Тя беше еврейка, спомни си Молто, и сигурно не ѝ пукаше за молитвите му, пък и още преди обвиненията срещу Ръсти не се интересуваше от Томи. Отново започна да го изпълва обидата, която цял живот бе чувствал, когато се сблъска-

ше с това презрение, и той се опита да потисне чувствата си – още един навик. Въпреки това се молеше за нея. Точно тези черти на характера му Доминга бе доловила и те я спечелиха. Тя познаваше добротата на Томи повече от всяко друго човешко същество освен майка му, която бе починала преди пет години.

Представяйки си младата си жена, леко закръглена, но на подходящите места, Томи изпита копнеж. Започна да се възбужда. Не беше грях, помисли си, да желаеш собствената си жена. Навярно някога Ръсти също бе желал Барбара по този начин. Но вече я нямаше. „Приеми я, Господи“ – помисли си. После отново се огледа и за пореден път се запита дали наистина толкова се е променил.

Щатският апелативен съд за Трети апелативен район се помещава в седемдесетгодишния Централен съд, сграда с червени тухлени стени и бели колони, която през 80-те години бе преустроена със средства, отпуснати за борба с престъпността. Повечето пари бяха изхарчени за ремонт на съдебните зали за криминални дела на долните етажи, но сериозна сума отиде и за създаването на нов дом за апелативния съд на последния етаж. Милиони долари бяха инвестирани с надеждата, че този район, встря-

ни от Сентър Сити и международното шосе, ще се съживи, но адвокатите отпътуват със скъпите си коли веднага след края на съдебните заседания и малко търговци са склонни да рискуват в квартал, където повечето дневни посетители са обвинени за престъпни деяния. Бетонният площад между сградата и Общината отсреща, безлично творение на обществената архитектура, се е наложил като място за протестни демонстрации.

На около двеста метра пред вратата на съда, отивайки на среща с Реймънд, за да разбере новините около изборната ми кампания, чувам някой да ме вика и се обръщам. Зад мен стои Джон Харнасън, със сламена шапка, изпод която червената му коса стърчи на кичури като на клоун. Давам си сметка, че ме е чакал да изляза.

– Е, господин съдия. Как се развива моят проблем?

– Господин Харнасън, двамата с вас не би трябвало да си говорим, особено докато вашето дело още се разглежда.

Съдията не може да говори с никоя от страните без присъствието на другата.

Харнасън докосва устните си с дългия нокът на един от дебелиите си пръсти.

– Няма да говоря за това, господин съдия. Исках само да се присъединя към поздравленията за рождения ви ден и да ви благодаря лично за гаранцията. Мел ми каза, че се иска адски кураж, за да вземеш такова решение. Не че не е основателно. Но никой не получава поздравления, защото е пуснал осъден убиец от ареста. Разбира се, вие от личен опит знаете какво е да си там.

През дългата си практика съм се научил да не показвам реакция при такива намеци. На този етап от живота ми могат да минат месеци, без никой да загатне за обвиненията и делото срещу мен. Понечвам да обърна гръб на Харнасън, но той вдига ръката си с тези странно дълги нокти.

– Интересно ми е дали ме помните, господин съдия. Аз съм малко като тъмно петно във вашия живот.

– Срещали ли сме се?

– Бях адвокат, ваша чест. Преди много години. Докато не решихте да ме съдите.

Прекарал съм близо петнайсет години в прокуратурата, дванайсет от тях като обикновен прокурор и две като назначен от съда главен прокурор, какъвто сега е Томи Молто, преди да ме изберат за съдия. Дори тогава нямаше как да запомня всяко дело, което съм водил, а пък сега – абсурд. Навремето обаче сме съдили много малко юристи. Не закачахме също свещеници, лекари и крупни бизнесмени. Наказанията тогава бяха запазени главно за бедните.

– Тогава не се казвах Джон – добавя Харнасън. – Това беше баща ми. Аз се подвизавах като Дж. Робърт.

– Дж. Робърт Харнасън.

Името прозвучава като заклинание и аз неволно изпускам тихо възклицание. Нищо чудно, че Харнасън ми изглеждаше познат.

– Сетихте ли се?

Изглежда доволен, че съм си спомнил толкова бързо, макар че едва ли се чувства много щастлив. Харнасън беше изпаднал адвокат, който обикаляше бедните квартали, за да си търси клиенти, но в крайна сметка бе избрал една доста често срещана стратегия, за да подобри материалното си състояние. Уреждаше иски за обезщетения, но вместо да изплаща сумите, които застрахователите даваха за клиентите му, ги задържаше, докато не се наложеше да заглуши многократните оплаквания на един от тях с пари, дължими на друг. Стоотици други адвокати в района на Трите града извършваха същото нарушение – бъркаха във фондовете на клиентите си, за да плащат наемите, данъците или образованието на децата си. Най-тежките случаи довеждаха до лишаване от право да практикуват и Харнасън вероятно щеше да се отърве само с това, ако не беше един малък факт – имаше дълго досие за непристойно поведение на публични места като член на нелегалното гей общество в онези години, когато баровете редовно ставаха мишена на полицейски акции и арести.

Адвокатът му, покойният вече Торстен Скогленд, темеруд с финландско потекло, не ми спести откровено-то си мнение, когато дойде да оспорва решението ми да обвиня Харнасън в углавно престъпление.

– Съдите го, защото е обратен.

– Е, и какво? – отговорих.

Често си спомням този разговор – дори да бях забравил човека, когото засягаше – защото в момента, в който казах тези думи, някакъв вътрешен глас предупредително ми прошепна да внимавам. Една от жестоките истини на моята професия като прокурор и съдия е, че в името на закона съм правил неща, за които по-късно съм съжалявал.

– Преобърнахте живота ми, господин съдия.

В тона му не се долавя никаква неприязън, но затворът беше сурово място за един гей в онези дни. Много сурово. Спомням си го като хубав младеж, малко женствен, с пригладена назад рижа коса, нервен, но доста по-хладнокръвен от чудака, с когото разговарям сега.

– Това не ми звучи като благодарност, господин Харнасън.

– Не. Нямам намерение да ви благодаря. Но аз съм реалист. Наистина. Преди двайсет години ролите ни можеха да бъдат разменени. Два пъти съм кандидатствал в прокуратурата и за малко не ме взеха. Можех да съм един от онези, които ви съдиха заради сексуалната ви връзка. Всъщност това беше истинската причина да ви обвинят, нали? Ако не ме лъже паметта, не са имали други доказателства, освен че и вие сте гребали от кацата с меда.

Фактите са ясни. Разбирам мисълта му: той потъна, аз изплувах. И още не може да разбере защо.

– Господин Харнасън, този разговор е безсмислен. И неуместен.

Понечвам да се обърна, но той отново ме спира с ръка.

– Нямам лоши намерения, господин съдия. Исках само да ви поздравя. И да ви благодаря. Животът ми за втори път е във вашите ръце. И този път се проявявате

по-добре, поне засега. – Усмивва се на шегата, но лицето му бързо помръква. – Имам ли шанс, господин съдия?

Въпросът му прозвучава жално, като от устата на бедно сираче.

– Джон...

Нещо ме кара да замълча. „Джон?“ Нещо във факта, че с Харнасън сме се срещали преди няколко десетилетия, и вредата, която съм нанесъл в живота му, ме кара да смекча тона. Може би затова несъзнателно използвах малкото му име.

– Както виждате – добавям, – правосъдието не е съвсем глухо за вашата кауза. Случаят още не е решен.

– Значи има надежда, а?

Поклащам глава, за да му покажа, че нямам намерение да обсъждам повече въпроса, но той все пак ми благодари, като се покланя угоднически.

– Честит рожден ден! – извиква, след като се обръщам и се отдалечавам с чувство на вина.

***

След леко обезпокоителното обсъждане на изборната ми кампания с Реймънд се връщам в сградата на съда. Минава пет – магическият час, в който държавните служители изчезват като изсмукани от прахосмукачка. Ана, най-прилежната стажантка, която съм имал, е още тук, труди се сама. Влиза след мен в кабинета ми, където подвързаните с кожа деловодни папки, имащи предимно орнаментална функция в днешния компютърен век, залежават по полиците редом със снимките и другите сувенири от семейството и кариерата ми.

– Пригответе ли си нещата? – питам я аз.

Ще отпразнуваме последния ден на Ана при мен в петък с вечеря в нейна чест, както правя за всеки напускащ ме служител. Ана ще отиде в кантората на Рей Хорган. Ще получава по-голяма от моята заплата и най-последно ще навлезе в истинския живот. През последните дванай-

сет години е работила като санитарка, авторка на реклами, маркетингов мениджър, завърши право и сега навлиза в адвокатската кариера. Както Нат, Ана е от поколението, което често изглежда закотвено на едно място по иронично стечение на обстоятелствата. На практика всичко, в което човек вярва, може да се окаже една смешна илюзия. Тогава те се надсмиват над себе си. И спират на едно място.

– Може да се каже – отвръща ми тя. Изведнъж лицето ѝ грейва. – Приготвила съм ви картичка.

– След всичко друго, което направи? – изненадвам се аз, но приемам плика.

„Само на ШЕЙСЕТ!“ – пише отпред. Има снимка на страстна блондинка с прилепнала по тялото ѝ фланела. „Човек никога не е твърде стар.“ Отзад: „Да не ти пука. Радвай се на живота!“ Отдолу е добавила: „С обич, Ана.“

„Да не ти пука.“ Де да беше толкова лесно. Дали си въобразявам, или мацето отпред малко прилича на нея?

– Сладка е – признавам.

– Стори ми се идеална за случая. Нямахме как да не я купя.

Вглеждаме се мълчаливо един в друг за няколко секунди.

– Хайде, отивай да работиш – казвам ѝ след малко.

Уви, тя е много сладка, зеленоока блондинка, с румено лице и добра физика. Хубавичка е и макар да не е умопомрачителна красавица, е много привлекателна. Небрежно повдига правата си пола, разголвайки още малко от бедрото си, фръцва леко закръгленото си, но изящно оформено задниче, и ме поглежда, за да види какъв ефект е постигнала. Махвам ѝ с ръка да излиза.

Ана работи за мен от близо две години и половина, по-дълго от всеки друг стажант, който съм имал. Освен опитен юрист с очевиден талант за тази професия тя е лъчезарна и енергична. Държи се открито почти с всеки и е изключително забавна, което доставя огромно удоволствие на всички, но най-вече на нея. На всичкото от-

горе е и невероятно мила. Тъй като компютърните ѝ познания надминават тези на повечето ни специалисти, често жертва обедната си почивка, за да оправя проблеми по системата. Пече сладкиши за колегите си, помни всички рождени дни и подробности за семействата. С други думи, човек, обичащ да доставя радост на другите, затова е любимка на всички в цялата сграда.

Чуждото щастие обаче ѝ носи повече радост, отколкото личният ѝ живот. Любовта е особено голям проблем. Ана е изпълнена с копнеж... и отчаяние. Домъкнала е в службата цял куп книги за самоусъвършенстване и често ги разменя с Джойс, съдебния ми пристав – „Намери любовта, за която копнееш“, „Как да разберем дали сме достатъчно обичани?“. Когато седне да чете в почивката, жизнерадостната маска сякаш пада от лицето ѝ.

Дългият престой на Ана при мен, който се удължи, след като наследничката ѝ на този пост, Кумари Бата, неочаквано забременя и остана на легло, неминуемо доведе до известно сближаване между нас. От известно време, когато два-три пъти седмично оставаме след работно време да довършваме различни административни формалности, тя си позволява да споделя подробности за емоционалните си несгоди.

– Излизам с доста мъже, но се опитвам да не приемам нищо твърде насериозно, за да не се залъгам с излишни надежди – каза ми веднъж. – В известно отношение има ефект. Вече не ми остана никаква надежда. – Усмихна се по характерния си начин на тази тъжна ирония. – Знаете ли, бях омъжена за една наносекунда, когато бях на двайсет и две, и след като всичко свърши, окончателно се отказах от мисълта, че мога да срещна идеалния човек. Мислех, че съм твърде млада. Но мъжете като че ли никога не порастват! Сега съм на трийсет и четири. Последният, с когото излизах, беше на четирийсет. А беше още момче. *Дете!* Не се беше научил да си прибира дрехите в гардероба. Аз имам нужда от мъж, от зрял мъж.

Всичко това изглеждаше невинно допреди няколко месеца, когато започнах да усещам, че зрелият мъж, когото имаше предвид, бях аз.

– Защо е толкова трудно да си намериш кой да те изчука? – попита ме една декемврийска вечер, след като ми беше разказала за разочарованието си от поредната първа среща.

– Едва ли е толкова трудно – отбелязах, след като преодолях първоначалното си стъписване.

– За мене е. Мъжете, които харесвам, все не искат да спят с мен – заяви, като тръсна дългата си до раменете изрусена на кичури коса. – Знаете ли, иде ми да кажа: „Майната му.“ Готова съм да пробвам всичко. Е, не *съвсем* всичко. Без джуджета, коне и други такива. Но може би трябва да отида на някое от онези места, които никога не ми е минавало през ума да посетя. Или ми е минавало, но съм отхвърляла идеята като абсурдна. Защото, докато се опитвам да правя онова, което се смята за „нормално“, не постигам особено добри резултати. Може би трябва да съм лоша. Вие сте били лош, нали, господин съдия? – попита неочаквано, като ме фиксира с тъмозелените си очи като с радар.

– Всички сме били лоши някога – отговорих тихо.

Това бе повратната точка. Сега флиртовете ѝ, когато останем сами, са невъздържани и директни – евтени игри на думи, намигвания, само дете не си е закачила табела „За продан“. Преди няколко вечери внезапно се изправи и постави ръка върху гърдите си, докато оправяше блузата си, като стоеше с профил към мен.

– Мислите ли, че имам прекалено големи гърди?

Загледах я твърде дълго, преди да отговоря с най-безучастния си възможен тон, че изглежда нормално.

Основанията ми да търпя всичко това са две. Първо, на трийсет и четири Ана е малко старичка за стажантка в съда и отдавна е минала периода, в който бих могъл да отдам поведението ѝ на пубертета. Второ, няма да е тук за дълго. Кумари, вече майка, започна работа миналата сед-

мица и Ана остана още няколко дни, за да я обучи. За мен заминаването на Ана ще е едновременно истинска трагедия и сериозно облекчение.

Но тъй като се надявам времето да реши проблема, единственото, което не съм направил досега, е това, което е най-близо до ума в такива случаи – да поговоря сериозно с нея и да ѝ кажа „не“. Спокойно. Приятелски. Отдавайки дължимото на всичките ѝ ласкателства. Не, няма начин. На няколко пъти се подготвям за този разговор, но нещо ме спира. Първо, рискувам да се поставя в много неловко положение. Хуморът на Ана, който би могъл да се нарече „мъжки“ в днешното време на еманципирани жени, често е доста провокативен. Опасявам се да не каже, че е било шега, от онези, дето хората често си правят в наши дни, давайки да се разбере, че имат предвид точно обратното. По-жестоката истина е, че не бързам да прекъсвам изворчето на жизненост, което блика от сексуалната разюзданост, макар и полу на шега, на една хубава жена, повече от два пъти по-млада от мен.

През цялото време обаче знам, че няма да се възползвам. Не зная в какъв процент от случаите привличането между един мъж и една жена се ограничава само с флирт, без да преминават границата между въображаемото и реалното, но предполагам, че в повечето. След двайсет и шест години брак съм имал само една любовна афера, без да броя пиянското натискане в едно комби, когато бях на обучение към Националната гвардия, и онова безумно, импулсивно гмуркане в необузданата страст, довело до изправянето ми на подсъдимата скамейка с обвинения в убийство. Ако това не е благочестив живот, не знам кое е.

Поработвам половин час в кабинета си и Ана отново надниква през вратата.

– Закъснявате – напомня ми тя. Права е, трябва да бързам за вечерята по случай рождения ми ден.

– По дяволите. Пак се улисах.

Тя ми дава флаш-устройството с черновите на съдебни решения, които подготвя всяка вечер, а аз преглеж-

дам, след като се прибера вкъщи, и ми помага да облека палтото си, като го оправя на раменете.

– Отново честит рожден ден, господин съдия – добавя, като поставя пръст върху средното копче. – Нека всичките ви желаниа да се сбъднат.

Поглежда ме в очите и се изправя на пръсти. Моментът е от онези, в които всичко е пределно ясно и от самото начало знаеш какво ще се случи. Устните ѝ докосват моите, макар и само за миг. Както винаги не правя нищо, за да я спра. Цялото ми тяло пламва, но не проронвам нито дума, дори не ѝ казвам „довиждане“, просто излизам.

4.

Томи Молто, 3 октомври 2008 г.

Джим Бранд почука на вратата, но остана на прага, изчакайки главният прокурор да му даде знак. През първия си кратък мандат в прокуратурата през 2006 г. Томи чувстваше липса на уважение. След повече от трийсет години в тази служба той имаше толкова затвърдена репутация на обрулен ветеран, работещ от осем сутринта до десет вечерта всеки Божи ден, че на другите прокурори изглежда им беше трудно да се отнасят към него с почитта, подобаваща на високия му пост. Като негов главен заместник Бранд бе променил това. Уважението му и пре-

даността към Молто бяха очевидни и дребните официални жестове като чукаването на вратата като че ли му идваха отвътре. В резултат сега повечето прокурори се обръщаха към Томи с „шефе“.

– Новини за Ръсти Сабич – обяви Бранд. – Получихме предварителен доклад от съдебния лекар.

– И?

– Изглежда интересно. Готов ли си?

Уместен въпрос. Готов ли беше Томи? Нов сблъсък с Ръсти Сабич можеше да го съсипе. Според общото мнение и слуховете, които се носеха из съда като флуорни молекули в чешмяната вода от река Киндъл, случаят „Сабич“ беше грешка на Нико. Томи бе участвал, но не беше отговорен за вземането на окончателните решения – прибързани, но непредизвикани от лична злоба. Това тълкуване беше удобно за всички. След като го отзоваха от поста главен прокурор, Нико се премести във Флорида и натрупа милиони долари от дела, свързани с тютюневия бизнес. Притежаваше остров на архипелага Кийс и канеше Томи, а сега и Доминга поне два пъти годишно.

Колкото до Томи и Сабич, след корабкрушението и двамата се бяха добрали до брега и се бяха върнали към нормалния живот. Всъщност в качеството си на главен прокурор, Ръсти бе този, който върна Томи на работа, мълчаливо признание, че всички обвинения в опит за злепоставяне са били част от адвокатската игра. Когато се срещнеха, както често се случваше, двамата бяха съдържано любезни един към друг, и не само защото служебните им задължения го налагаха, а и може би и понеже бяха преживели заедно едно и също нещастие. Бяха като двама братя, които никога няма да се разбират добре, но са травмирани и оформени като характери в една и съща среда.

– Причина за смъртта е инфаркт в резултат от аритмия и възможна реакция на свръхчувствителност – каза Бранд.

– Кое му е интересното?

– Ами това, което е казал Сабич. Че имала болно сърце и високо кръвно. Така е казал на ченгетата. Откъде може да е знаел?

– Стига, Джим. Може да е наследствено.

– Така твърди и той. Баща ѝ умрял по същия начин. Но можеше аортата ѝ да се пръсне. Можеше да получи инсулт. Но не – „сърдечен инфаркт“, казва той.

– Дай да видя.

Молто протегна ръка, за да вземе листа с доклада, но му хрумна, че не е зле да затвори вратата преди това. От прага надникна в тъмното преддверие, където работеха двете му секретарки. Трябваше да направи нещо за този кабинет, помисли си, както му се случваше неведнъж тия дни. Прокуратурата се помещаваше в мрачната сграда на Общината, където осветлението беше с цвета на стар шеллак. Така го помнеше още от началото на трийсетилетната си кариера и така със сигурност е било още поне четвърт век преди това. Това място беше ужасно – с кабели в пластмасови предпазни маркучи, проточващи се по коридорите като избягали от месарницата кренвирши и прозорци с раздрънкани стъкла, които все още бяха единственият начин за разхлаждане.

След като се върна на стола си, Томи прочете бележките от аутопсията. Пишеше го черно на бяло: „Инфаркт, дължащ се на свръхчувствителност.“ Имала високо кръвно, слабо сърце по наследство и умряла в съня си, вероятно с висока температура вследствие от грип. Съдебният лекар предлагаше заключение „Естествена смърт“, съответстващо на здравословното ѝ състояние. Томи поклати глава.

– Тази жена имаше завидна фигура – отбеляза Бранд. – Спортуваше всеки ден. Изглеждаше наполовина на годините си.

– Джими, готов съм да се обзаложа на десет долара, че е спортувала всеки ден, защото никой от рода ѝ не е доживял шейсет и пет. Не можеш да излъжеш гените. Какво казва кръвното изследване?

– Ами направили са имунотест. Рутинна токсикология.

– Открили ли са нещо?

– Много неща. Дамата е имала цяла ракла с лекарства. Но не са открили нищо, което да не ѝ е било предписано от лекар. Всяка вечер гълтала приспивателни, цял куп хапчета за маниакална депресия.

Молто изгледа изпитателно главния си заместник.

– И тези хапчета могат да причинят инфаркт?

– Не, ако се вземат според предписанията. Поне не често. Концентрацията им трудно може да се измери след настъпването на смъртта.

– Медицинските данни са ясни. Ако не е умряла по естествени причини, за което вероятността е едно на петдесет, може неволно да е предозирала някое лекарство.

Бранд стисна устни. Нямахше какво да възрази, но явно не беше доволен.

– Добре, но защо е седял двама и четири часа, без да направи нещо? – не се отказваше той.

Добрият прокурор, както добрия полицаи, понякога може да разкрие престъпление само по един факт. Може би Бранд беше прав. Но нямаше доказателства.

– Няма какво да се разследва – настоя Томи. – Още повече срещу човек, който след малко повече от три месеца ще седи във върховния съд и ще гласува за или против всяка присъда, която тази служба успее да прокара. Ако Ръсти Сабич реши да ни вгорчи живота, ще има десет години на разположение.

Докато спореше със заместника си, Томи бавно си даде сметка за ситуацията. За Бранд Ръсти Сабич беше господин Никой. Предпазливостта на Томи се дължеше на общото му минало със съдията. За да получи пак работата си преди две десетилетия, когато Ръсти беше главен прокурор, Молто трябваше да признае, че е нарушил правилата за боравене с вещевни доказателства по случая „Сабич“. Наказанието му беше минимално – да се откаже от претенции за неизплатени възнаграждения през го-

дината, когато беше свален от поста, докато течеше разследването срещу него.

С времето обаче признанието на Томи за грешката му започна да му тежи като камък на врата. Повече от половината съдии във Върховния съд на окръг Киндъл сега бяха бивши главни прокурори, негови колеги. Знаеха добре всичките му качества – надежден, опитен и предвидим, макар и не особено умен – и с готовност го назначиха временно на длъжността, когато новоизбраният главен прокурор Моузес Апълби се оттегли с нелечим тумор в мозъка само десет дни след като бе положил клетва. Централният комитет на Демократичната работническо-селска партия, където мръсните тайни се помнеха, обаче се противопостави срещу назначаването му на този пост – и дори на избирането му за съдия, длъжност, към която Томи всъщност се стремеше, защото даваше по-дълготрайна сигурност за млад човек със семейство. Гласоподавателите не разбираха тънката разлика, а всичко можеше да се провали, ако противникът му в изборите извадеше признанията на Томи и ги представеше като доказателство за вина. Може би, ако си осигуреше подкрепата на мрачна сила като Ръсти, щеше да преодолее този проблем. Все пак това черно петно в биографията му бе известно само на неколцина посветени. Бранд сигурно беше прав. Ако докажеше, че Сабич е от лошите, може би щеше да изчисти името си. Дори всички да научеха цялата истина, никой нямаше да се интересува дали Томи е нарушил няколко процедури.

Вероятността да успее обаче бе малка и не си струваше да рискува. Сегашната му работа години наред му се беше струвала като поредната напразна надежда и Томи изпитваше тиха гордост, че я върши добре. Освен това сега имаше възможност да възстанови окончателно репутацията си след обвиненията около процеса срещу Ръсти и когато след две години избраха нов главен прокурор, можеше да си тръгне с гордо вдигната глава

и да си намери добре платена работа в отдела за вътрешно разследване на някоя корпорация. Това никога нямаше да стане, ако хората си мислеха, че е използвал служебното си положение, за да преследва лична вендета.

– Джими, ще ти кажа направо. Не мога пак да се забърквам с Ръсти Сабич. Имам дете на една годинка. Други мъже на моята възраст вече мислят за пенсиониране. Трябва да се погрижа за бъдещето си. Не мога да си позволя пак да се окалям.

Томи често размишляваше над съдбата си. Не смяташе да се бута напред или да се подмазва, само и само да получи залък от онова, което досега е пропуснал. Не беше толкова самовлюбен, че да се стреми винаги да бъде на печалба.

Изражението на Бранд обаче казваше: „Това не е Томи Молто.“ Какво бе видял досега – личен интерес, предпазливост. Това не беше прокурорът, когото познаваше. Сърцето на Томи се сви пред разочарованието на Бранд.

– Мамка му – изръмжа Молто. – Какво искаш от мен?

– Остави ме да се поровя. На своя глава. Обещавам да внимавам. Но нека да проверя дали наистина няма нищо.

– Ако изтече информация, Джими, особено преди изборите, и не излезе нищо, можеш просто да ми напишеш некролога. Разбираш ли? Играеш си с живота ми.

– Ще мълча като гроб.

Бранд вдигна голямата си ръка и постави пръсти върху устните си.

– Мамка му – изруга отново Томи.